

Darbeler Ülkeyi Nereye Götürür? (2)

İçeriği Yazan: [Evren ÇAVUŞOĞLU](#) [1] Zaman: Cum, 01/08/2008 - 06:00

Referans İçerik: [Darbeler Ülkeyi Nereye Götürür? \(1\)](#) [2]

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünsün

Bir önceki yazımda, 60 darbesinin siyasi niteliklerini, darbenin iktisadi yapıyı nasıl etkilediğini ortaya koymuş ve yazımın sonuna şu notu eklemiştim:

“60 darbesinin en önemli özelliği, emperyalizm ile bütünleşen bir sanayi programı ortaya koyması ve bunun sonucu olarak 60'lı yıllara damgasını vuracak işçi sınıfı ve 68 Kuşağını ortaya çıkarmasıdır.” Bu sözümünden yola çıkarak mevcut konuyu derinlemesine irdelemeye başlayalım.

İşçi sınıfının oluşması ve gelişimi, sanayi sektörünün varlığı ve gelişmişliği ile doğru orantılıdır. Türkiye'de 1960'dan önceki süreçte güçlü bir işçi hareketinin olmamasını (hükümet politikalarını etkileyecek düzeyde) sanayi sektörünün göreceli olarak zayıflığı ile açıklarsak, bu orantının önemini de daha doğru kavramış oluruz. Darbeden sonra, kaynak tahsisi sanayi burjuvazisine yönelmiştir. 60 darbesiyle birlikte Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) kurulmasını ve sanayileşmeye yönelik Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın oluşturulmasını, kaynak tahsisini sanayi burjuvazisine yönlendirecek nitelikteki hareketler olarak değerlendirebiliriz.

Birinci Beş Yıllık Plan ile birlikte uygulanan sanayi stratejisi *İthal İkameci* sanayi stratejisiydi. Emperyalizm ile işbirliğini kolaylaştıran bu strateji sayesinde iç pazarda radyo, televizyon, mutfak ve ev eşyaları gibi mallara karşı olağanüstü bir talep oluşmuştu. Dayanıklı tüketim mallarına olan talebin artması, montaj sanayi üretimini de arttırmış ve üretimde patlama yaşanmıştır. Bu süreçte sanayi burjuvazisinin tapon malları çok yüksek gümrük duvarlarıyla korunmuştur. Elde ettikleri kârları yatırımlara dönüştüren sanayi burjuvazisi, istediği rantı elde etmiştir; fakat bu süreçte tarım burjuvazisi, 1965'te temsilcilerini tekrar Meclis'e sokarak kaynak tahsisini kendilerine yönlendirmek için çalışıyordu.

70'li yıllara gelirken, halk tüketim malına doymuş ve dayanıklı tüketim mallarına olan talebin azalmasıyla birlikte, arz fazlası oluşmaya başlamıştır. Talebin azalmasıyla birlikte oluşan stoklardaki büyük artış, üretim kısılmasına neden olmuştur. Dayanıklı tüketim malları montajından ileri gidilemeyen bu süreç sonunda ihracat, ithal girdiye bağımlı hale gelmiş ve ekonomi, üretim krizine doğru sürüklenmiştir.

1960 ila 1970 yılları arasında, dönemin ekonomisini ve sanayi kesimini güçlendirmeye yönelik tedbirleri kısaca özetledikten sonra başlangıçtaki denkleminize tekrar dönme gereği duyuyorum. *"Sanayi sektörü geliştikçe, işçi sınıfı sayısal olarak güçlenir."* Sanayi sektörünün gelişimi sonucu işçi sayısı 1960'lı yıllardan 1970'li yıllara geçerken 2 katına çıkmıştır.

Sanayi burjuvazisi ile tarım burjuvazisi arasındaki mücadele 60'lı yıllar boyunca devam ederken, işçi sınıfı yeni anayasayla örgütlenme özgürlüğüne ve sendikal haklarına kavuşmuştu. Peki, bu paylaşım savaşımı yıllarında 68 Kuşağı'nın yeri neresiydi? Şimdi bunu açıklayalım:

61 Anayasasının getirdiği hak ve özgürlükler neticesinde gençlik, toplumsal sorunların çözümüne daha fazla katkıda bulunmayı ve katılmayı istemekte; 61 Anayasasının uygulanmadığını ve hükümet dâhil birçok kurumun suç işlediğini söylemekteydi. Toplum için harekete geçen 68 Kuşağı'nı, işçi sınıfını bilinçlendirme amacı taşıması, Lenin'in en önemli tezlerinden biri olan *İşçi Sınıfına dışarıdan*

bilinç götürülmesiyle birebir alakalıdır. Lenin'e göre; işçi sınıfının tekelci kapitalizm döneminde bilinçlenmesinin önünde bir takım engeller vardır ve bu engeller ise gençliğin, işçi sınıfına dışarıdan bilinç götürmesiyle aşılabacaktır. Bilinçten kastımız proletarya bilincidir. Bu bilinç, işçi sınıfının nasıl örgütleneceği ve hareket edeceğinin, proletaryanın kendi öz kültürünün nasıl hâkim kılınacağını benimsetilmesidir.

Lenin'in tezini uygulamaya geçen 68 Kuşağı, işçi eylemlerinde en ön saflarda bulunmuşlar ve işçi sınıfı-üniversite gençliği arasında kuvvetli bir etkileşim yaratmışlardır. 68 Kuşağı'nın içinde elbette fraksiyon ve fikir ayrılıkları da olmuştur. Başta TİP (Türkiye İşçi Partisi) çizgisini benimseyen gençlik tarafından, TİP'in popülist politikalarla halka şirin gözükme çabası ve sosyalist devrim sloganları atmasıyla TİP'te kopuş yaşanmıştır. Şu sorunu duyar gibiyim: Bu gençler zaten sosyalistler, neden TİP'in sosyalist devrim sloganını benimsemesinler? Bu soruyu cevaplamak için 68 Kuşağı'nın önder kadrosunu ve ideolojilerini iyice incelemek gerekmektedir. 68 Kuşağı'nın önder kadrosunu oluşturan Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, Ulaş Bardakçı, Hüseyin Cevahir, Yusuf Aslan, Sinan Cemgil, Hüseyin İnan, "Milli Demokratik Devrim" tezinin savunucularıdır. Milli Demokratik Devrimciler (MDD) göre devrim iki aşamalıdır. Tüm "ulusal katmanların" katılacağı, fakat işçi sınıfının önderliğini yürüteceği bir kurtuluş savaşıyla (anti-emperyalist nitelikli bir hareketle) milli demokratik devrim ilan edilecek ve tüm feodal mütegalibe ve feodal ilişkiler tasfiye edilecektir. Sosyalizme geçiş ancak Milli Demokratik Devrim'den sonra gerçekleşebilecek bir olgudur. (Milli Demokratik Devrim tezini başka bir yazımda derinlemesine irdeleneceğim.)

Milli Demokratik Devrimci olarak bahsettiğimiz gençlik, Marksizm- Leninizm'i eylem kılavuzu olarak görüyorlardı. Mao'dan da büyük ölçüde etkilenen MDD'ciler, köylü-işçi hareketinin Türkiye için geçerliliğini de ispat etmeye çalışmışlardı. MDD'cilere yönelik en büyük eleştiri ise devrimi silahlı mücadeleyle egemen kılmak istemeleridir. Fakat unutulmamalıdır ki her olay, gerçekleştiği zaman aralığındaki mevcut duruma göre değerlendirilir. Günün konjonktürünü belirlemek açısından bir kaç somut olaya değineceğim.

Gençlik, 'Samsun'dan Ankara'ya Mustafa Kemal ve Tam Bağımsızlık Yürüyüşü' isimli yasal bir eylem düzenlerken, karşı - devrimcilerin saldırısına uğramıştır.

Bugünlerde mazlum geçinen Milli Gazete yazarı Mehmet Şevket Eygi, bakın o günlerde Bugün gazetesindeki yazısında neler söylemiş:

“Camiye gitmeyen herkes komünisttir, siyonisttir, dinsizdir. Mahallenizde, camiye gitmeyenleri belleyin. Sizlere harekete geçme emri verilince bunları öldüreceksiniz. Bu köpekler ölünce hareketimiz kolaylaşacak ve amacımıza daha rahat ulaşabileceğiz.”

O günkü konjonktürü belirlemek açısından son bir örnek vereceğim. İstanbul'da yasal olarak gerçekleştirilecek "Emperyalizme ve Sömürüye Karşı İşçi Yürüyüşü" isimli eyleme karşı, basından ve yine Mehmet Ş. Eygi tarafından sarf edilen sözleri aşağıda sıralayacağım.

Basından:

Kızılları Boğmanın Vakti Geldi

Ya Susturacağız, Ya Kan Kusturacağız

Cihada Hazır Olun

Mehmet Şevket Eygi: **“Komünizm küfrüne karşı derhal silahlan, Müslüman kardeşim. İslam'da askerlik ve cihad ihtiyari değil, mecburidir. Herkes, komünizm küfrü ile savaşa hazır olsun. Cihad eden zelil olmaz. Sağ kalırsa gazi, ölürse şehit olur. Ey Müslümanlar! İmanınız tehlikede, dininiz tehlikede, Kuranınız tehlikede. Din-iman elden gidecek. Kalkın ey ehli İslam! Davranın!”**

Bu eylemin sonu ne mi oldu? Eylem alanına giren ve cihad çıgılları atarak gençliğe saldıran karşı-

devrimciler 2 kişinin ölmesine ve 104 kişinin yaralanmasına yol açtılar. Bu olay Türkiye Tarihi'ne 'Kanlı Pazar' olarak geçti. İçişleri Bakanı Faruk Sükan ise olayları solcuların çıkarttığını söylerken; Başbakan Demirel, bunlar hür memleketlerde ortaya çıkabilecek hareketlerdir, diyerek tarafını belli etti.

Latin Amerika'daki ve Çin'de ki silahlı eylemler sonucu iktidarın devrilmesi 68 kuşağını zaten derinden etkilemişken, karşı-devrimcilerin sistemli saldırısı ve hükümetin de buna göz yumması gençliği silahlı mücadeleye itmıştır. (**Devam Edecek**)

[Evren ÇAVUŞOĞLU \[3\]](#)

Devam Eden İçerik: [Darbeler Ülkeyi Nereye Götürür? \(3\)](#) [4]

Yorumlar

- [Yazı Dizisi](#) [5]
- [E-Dergi Yazıları](#) [6]
- [İç Siyasa](#) [7]

Kaynak URL (02/05/2024 - 12:23 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/darbeler-ulkeyi-nereye-goturur-2>

Bağlantılar:

- [1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/evren-cavusoglu>
- [2] <http://politikadergisi.com/makale/darbeler-ulkeyi-nereye-goturur-1>
- [3] <mailto:evren.yelkanat@politikadergisi.com>
- [4] <http://politikadergisi.com/makale/darbeler-ulkeyi-nereye-goturur-3>
- [5] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/yazi-dizisi>
- [6] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/e-dergi-yazilari>
- [7] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>